

jo ogsaa fremgaar deraf, at der paa det oprindelige Forslag ikke var optaget nogen Bestemmelse herom. Nu er det jo blevet sagt, og den ærede Ordfører antydede jo ogsaa, at man i Fjor halvvejs fra Højres Side havde givet Tilsagn om, at man maaske nok kunde komme ind paa, at dette Tilskud blev optaget i Loven, men efter min Mening er dette ikke ganske rigtigt. Jeg kan i saa Henseende henvise til den ærede Ordførers Udtalelser her i Salen i Fjor, de findes i Tidenden Sp. 1878. Han siger her, at Højre i det daværende Fællesudvalg havde erklæret sig villigt til at forhandle yderligere om dette, nemlig Tilskuddet til Friskolen, vel at mærke under den Forudsætning, at Højres Forslag om Kaldelsesmaaden havde vundet Tilslutning hos Flertallet i det daværende Fællesudvalg. Det skete jo som bekendt ikke, og da Forudsætningen altsaa er bristet, kan jeg ikke se andet, end at Landstinget staa fuldstændig frit. Nu er det jo blevet sagt, og det er ogsaa fremhævet af den ærede Ordfører, at i Aar er det anderledes. Nu har Folketinget vist en saadan Imødekommen, at der ikke er Grund til at gøre Ophævelser over denne Sag. Jeg vil dog tillade mig at udtale, at jeg med min bedste Vilje ikke kan se, at Folketinget paa noget væsentligt Divergenspunkt er kommet Landstinget i Møde. Tværtimod, Folketinget har jo fastholdt sine Fordringer om, at Landstinget skulde bøje sig paa alle Divergenspunkter, og Landstinget har jo rimeligvis under Tryk fra forskellige Sider givet efter mere og mere, efter min Mening langt mere, end Hensynet til dets Værdighed kunde tilstede. Af Hensyn til Folketingets Imødekommen i Aar synes jeg derfor ikke, der er Grund til at gaa ind paa at optage dette Tilskud paa Skoleloven. Men saa kunde det maaske siges: Ja, men naar man har givet efter paa alle de andre Punkter, kunde man ogsaa give efter paa dette Punkt, har Fanden — *sans comparaison* selvfølgelig — taget Faarene, kunde han ogsaa gerne tage Bukkene med. Men jeg kan ikke være enig heri, fordi disse Friskoler staa uden for Folkeskolen, og Tilskuddet til dem ikke hører hjemme paa denne Lov, som angaar Folkeskolen eller maaske nærmest en Forbedring af Lærernes Lønning; saa heller ikke af den Grund synes jeg, man skulde gaa ind derpaa. Saa kunde man sige, man skulde gaa ind paa det for den kære Freds Skyld. Ja, man gør jo meget for Fredens Skyld. Men skulde man nu forandre Standpunkt over for det, man

tidligere ikke har villet gaa ind paa, mener jeg, at der til Forslaget skulde knyttes saadanne Vilkaar og Kauteler, at det stod fast, at disse Friskoler, som fik Tilskud, skulde anses som Led af Folkeskolen, og det er det, jeg ikke synes bliver Tilfældet, thi hvad er det, her foreslaas? Ja, det er, at de 35,000 Kr. skulde deles i to Beløb, et paa 25,000 Kr. og et paa 10,000 Kr. For de 25,000 Kroners Vedkommende er Forslaget jo aldeles enslydende med det, Folketinget vedtog i Fjor, og som Landstinget fandt aldeles uantageligt, paa den Undtagelse nær, at man har forhøjet det Bidrag, Kommunerne kunne yde uden at erhverve Amsraadets Samtykke, fra 3 Kr. pr. Barn til 6 Kr. pr. Barn. Altsaa for disse 25,000 Kroners Vedkommende synes jeg ikke, at Sagen stiller sig anderledes nu end i Fjor. De 10,000 Kr. ere ganske vist stillede til Ministerens Raadighed for at støtte disse Skoler. Men det siges jo udtrykkelig i Forslaget, at det skal være Skoler af nævnte Art, altsaa „Skoler paa Landet, som efter Skolekommissionens Skøn give en Undervisning af mindst lignende Omfang som den offentlige Skole og ikke forberede til nogen som helst særlig Eksamen (almindelig Forberedelseseksamen eller lignende) eller ere Øvelses-skoler ved Seminarier eller lignende Læranstalter, samt tillige ikke have større Børnetal til Undervisning for en enkelt Lærer end det for den offentlige Skole fastsatte“. Da det altsaa er tilføjet, synes det mig egentlig ikke, der er nogen Forskel mellem den Maade, hvorpaa Ministeren skal anvende de 25,000 Kr., og den Maade, hvorpaa han kan anvende de 10,000 Kr. Jeg hørte jo nok, at den ærede Ordfører syntes, der var betydelig Forskel, men hans Udtalelser have ikke overbevist mig. Det eneste er naturligvis det, at han kan bruge de 10,000 Kr. til dermed at give Tilskud til saadanne Friskoler, som ikke faa Støtte fra vedkommende Sognekommune; men det synes jeg ikke er af nogen stor Betydning, thi der siges jo slet ikke i Forslaget, hvor stort vedkommende Kommunes Bidrag til Friskolen skal være. Det er efter min Mening en Mangel, thi nu kan altsaa vedkommende slippe med at give nogle faa Kroner til vedkommende Friskole. Den faar saa Bidrag, og saa kan den komme ind under de 25,000 Kr. Jeg synes derfor ikke, der er nogen stor Forskel mellem Anvendelsen af de 10,000 Kr. og Anvendelsen af de 25,000 Kr. Hertil kommer saa, at vi mangle fuldstændig Sikkerhed for, at Friskoler, der faa Til-